

2.6. JURISPRUDENCIA AMBIENTAL EN ASTURIAS (pp. 2-3)

—

2.6. JURISPRUDÈNCIA AMBIENTAL A ASTÚRIES (pp. 4-5)

JOSÉ MANUEL PÉREZ FERNÁNDEZ

Profesor titular de Derecho Administrativo / Professor titular de Dret Administratiu

Universidad de Oviedo

Los pronunciamientos del Tribunal Superior de Justicia del Principado de Asturias en materia medioambiental quedan polarizados en torno a dos bloques: espacios naturales protegidos y planeamiento urbanístico. No obstante, la cuestión de fondo está, en todos los casos, estrechamente ligada: la necesidad de someter determinados planes a evaluación ambiental estratégica (EAE) y/o evaluación de impacto ambiental (EIA).

En primer lugar, el recurso contencioso 1021/2007 interpuesto por la Asociación Asturiana de Amigos de la Naturaleza (ANA) contra el Decreto 22/2007, de 14 de marzo, por el que se aprueba el IV Plan Rector de Uso y Gestión (PRUG) del Parque Natural de Somiedo, plantea la cuestión de si este tipo de instrumentos de planificación ambiental están sujetos o no al procedimiento de evaluación ambiental estratégica; cuestión que la *Sentencia 1396/2009, de 14 de septiembre* (JUR 2010/30703), del Tribunal Superior de Justicia de Asturias resuelve en sentido negativo. Los argumentos del recurrente, de forma sucinta, son tres: primero, el PRUG no era conforme a derecho por la ausencia del Informe de Sostenibilidad Ambiental, exigido por el artículo 8 Ley 9/2006 de 28 de abril, sobre Evaluación de los Efectos de Determinados Planes y Programas en el Medio Ambiente, informe que forma parte de la EAE regulada en el artículo 7 de la citada Ley 9/2006; segundo, no se ha llevado a cabo el trámite de información y participación pública adecuada, que se regula en el artículo 10 de la ya mencionada Ley 9/2006; y, tercero, infracción del artículo 54 de la Ley 30/92, de 26 de noviembre, del Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y el Procedimiento Administrativo Común, al no existir una adecuada motivación en la actuación administrativa impugnada, añadiéndose además que había habido cambios sustanciales introducidos tras la fase de información pública. El Tribunal Superior de Justicia aborda el primer argumento concluyendo que los PRUG no están sujetos a EAE por la confluencia de fines que persiguen ambos, y así, en su FJ 3º afirma: “Efectivamente el PRUG litigioso regula y condiciona usos y actividades en un espacio natural y por supuesto las limita a aquellas compatibles con este tipo de parques cuyo objetivo fundamental es la preservación de los recursos naturales, siendo así por tanto que esa finalidad implícita sustituye a la perseguida por la propia EAE pretendida”. La no aplicación de la Ley 9/2006 a los PRUG, en opinión del Tribunal, lleva aparejada la desestimación de los restantes motivos de impugnación.

En segundo lugar, en las *Sentencias 1651/2009, de 11 de noviembre* (RJCA/201068) y *1718/2009, de 23 de noviembre* (RJCA 2010/130), el Tribunal Superior de Justicia de

Asturias resuelve dos recursos planteados, respectivamente, por la Asociación de Vecinos de la Zona Rural de Gijón/Xixón, “Les Caserías”, y por un vecino (propietario de una parcela afectada), contra los acuerdos del Ayuntamiento de Gijón/Xixón en los que se aprueba la adaptación a la Ley Autonómica del Suelo y la modificación del Plan General de Ordenación Urbana. En ambos casos, se cuestiona por los recurrentes el procedimiento seguido por el Ayuntamiento en el entendimiento de que proponiéndose un nuevo modelo territorial, el ente local debería haber *revisado* y no *modificado* su planeamiento, además, consideran que, con independencia del procedimiento utilizado, se ha omitido la EIA. El Tribunal da la razón a los recurrentes en cuanto a la inadecuación del procedimiento de modificación empleado por el Ayuntamiento, y afirma que “en el caso que nos ocupa se ha encubierto una genuina operación de Revisión del Plan General bajo un indebido supuesto de Modificación Puntual, no solo porque se haya incrementado la superficie en el porcentaje que señalan las partes recurrentes, sino esencialmente, porque el conjunto de las variaciones introducidas exceden lo que representa una modificación puntual con las finalidades apuntadas y de ajuste a la realidad de la totalidad del Plan General, por mas que afecte a la regulación de algunos de sus ámbitos, y a aspectos concretos del Plan General. Por ello, la Modificación cuestionada debió tramitarse por el procedimiento de revisión” (FJ 4º Sentencia 1651/2009; en idénticos términos el FJ 4º Sentencia 1718/2009). Igualmente, una vez despejadas las dudas acerca cuál era la normativa aplicable en relación con la EIA y analizado el contenido del plan en cuestión, el Tribunal confirma la necesidad de someter el mismo a EIA, y señala: “En definitiva, estamos, por las características reseñadas y lo aquí acreditado en transformaciones de uso de suelo que afectan a superficies superiores a 100 hectáreas y requieren evaluación de impacto ambiental, toda vez que van a suponer la destrucción integral de la capa del suelo y la alteración de la topografía permitiendo por tanto integrarlas en los supuestos en que las transformaciones implican eliminación de la cubierta vegetal arbustiva o arbórea, por lo que su falta determina la nulidad del plan. Conclusión esta que se ve reforzada por el hecho consistente en que la denominada “Carbayera del Tragamón”, sita en las inmediaciones del Jardín Botánico y el Arroyo de Peña de Francia (Parroquia de Cabueñes) es lugar de Interés Comunitario (LIC) [...]; y el Embalse de San Andrés de los Tacones es zona ZEPA, lo que por sí solo exigía el trámite medioambiental a tenor de lo previsto en la Ley 6/2001 (apartado b)-4º del Grupo 9 del Anexo II)” (FJ 7º Sentencia 1651/2009; en términos similares el FJ 7º Sentencia 1718/2009).

Els pronunciaments del Tribunal Superior de Justícia del Principat d'Astúries en matèria mediambiental es polaritzen al voltant de dos blocs: espais naturals protegits i planejament urbanístic. No obstant això, la qüestió de fons, en tots els casos, està estretament lligada: la necessitat de sotmetre determinats plans a avaluació ambiental estratègica (EAE) o a avaluació d'impacte ambiental (EIA).

En primer lloc, el Recurs contenciós 1021/2007 interposat per l'Associació Asturiana d'Amics de la Natura (ANA) contra el Decret 22/2007, de 14 de març, pel qual s'aprova el IV Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del parc natural de Somiedo, planteja la qüestió de si aquest tipus d'instruments de planificació ambiental estan subjectes o no al procediment d'avaluació ambiental estratègica; qüestió que la *Sentència 1396/2009, de 14 de setembre* (JUR 2010/30703), del Tribunal Superior de Justícia d'Astúries resol en sentit negatiu. Els arguments del recurrent, de forma succinta, són tres: primer, el PRUG no estava d'acord amb el dret perquè faltava l'Informe de sostenibilitat ambiental, que exigeix l'article 8 Llei 9/2006 de 28 d'abril, sobre l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient, informe que forma part de l'EAE que regula l'article 7 de la Llei 9/2006; segon, no s'ha dut a terme cap tràmit d'informació i participació pública adequada, que regula l'article 10 de la Llei 9/2006; i, tercer, infracció de l'article 54 de la Llei 30/92, de 26 de novembre, del Règim jurídic de les administracions públiques i el procediment administratiu comú, atès que no hi ha la motivació adequada en l'actuació administrativa que s'ha impugnat, i s'hi afegeix, a més a més, que hi havia hagut canvis substancials que s'havien introduït després de la fase d'informació pública. El Tribunal Superior de Justícia aborda el primer argument i conclou que els PRUG no estan subjectes a EAE per la confluència de fins que persegueixen ambdós, i així, en el FJ 3r afirma: "Efectivament, el PRUG litigiós regula i condiciona usos i activitats en un espai natural I, per descomptat, les limita a les que són compatibles amb aquest tipus de parcs, l'objectiu fonamental del qual és preservar els recursos naturals, i, per tant, aquesta finalitat implícita substitueix la que persegueix la mateixa EAE pretesa". La no-aplicació de la Llei 9/2006 als PRUG, segons el Tribunal, comporta desestimar els motius d'impugnació restants.

En segon lloc, en les *sentències 1651/2009, d'11 de novembre* (RJCA/201068), i *1718/2009, de 23 de novembre* (RJCA 2010/130), el Tribunal Superior de Justícia d'Astúries resol dos recursos que van plantejar, respectivament, l'Associació de Veïns de la Zona Rural de Gijón/Xixón Els Caseríes, i un veí (propietari d'una parcel·la

afectada), contra els acords de l'Ajuntament de Gijón/Xixón pels quals s'aprova l'adaptació a la llei autonòmica del sòl i la modificació del Pla General d'Ordenació Urbana. En ambdós casos, els recurrents qüestionen el procediment que ha seguit l'Ajuntament en l'entesa a l'hora de proposar un nou model territorial, ja que l'ens local hauria d'haver *revisat* i no *modificat* el seu planejament, a més a més, consideren que, amb independència del procediment que s'ha utilitzat, l'EIA s'ha omès. El Tribunal dóna la raó als recurrents quant a la inadequació del procediment de modificació emprat per l'Ajuntament, i afirma que “en el cas que ens ocupa s'ha encobert una operació genuïna de revisió del Pla General sota un supòsit indegut de modificació puntual, no només perquè s'hagi incrementat la superfície en el percentatge que assenyalen les parts recurrents, sinó essencialment, perquè el conjunt de les variacions que s'hi han introduït excedeixen els elements que representen una modificació puntual amb les finalitats que s'han apuntat i d'ajust a la realitat de la totalitat del Pla General, per més que n'afecti la regulació d'alguns dels àmbits i uns quants aspectes concrets del Pla General. Per això, la modificació qüestionada va haver de tramitar-se pel procediment de revisió” (FJ 4t Sentència 1651/2009; en idèntics termes el FJ 4t Sentència 1718/2009). Igualment, un cop aclarits els dubtes sobre quina era la normativa aplicable amb relació a l'EIA, i analitzat el contingut del pla en qüestió, el Tribunal confirma la necessitat de sotmetre'l a EIA, i assenjala: “En definitiva, ens trobem, per les característiques ressenyades i el que s'ha acreditat aquí, amb transformacions d'ús de sòl que afecten superfícies superiors a 100 hectàrees i requereixen l'avaluació d'impacte ambiental, alhora que suposaran la destrucció integral de la capa del sòl i l'alteració de la topografia, cosa que permetrà, per tant, integrar-les en els supòsits en què les transformacions impliquen l'eliminació de la coberta vegetal arbustiva o arbòria, per la qual cosa la seva falta determina la nul·litat del pla. Conclusió que es veu reforçada pel fet que l'anomenada Carbayera del Tragamón, ubicada als voltants del Jardí Botànic i del rierol de Peña de França (parròquia de Cabueñes) és lloc d'interès comunitari (LIC) [...]; i l'embassament de San Andrés de los Tacones és zona ZEPA, la qual cosa en si mateixa exigia el tràmit mediambiental segons el que preveu la Llei 6/2001 (apartat b)-4t del grup 9 de l'annex II)” (FJ 7è Sentència 1651/2009; en termes similars el FJ 7è Sentència 1718/2009).